

[Transcript] De 7 / 21/04 | Schulden deelstaten exploderen | Aanvullend pensioen ontoereikend voor comfortabel leven | Alcoholmisbruik zit overal, sommige sectoren kwetsbaarder

Polestar 3, de meest complete SUV voor het elektrische tijdperk.

Ontdek de volledig uitgeruste lounge-dissie op Polestar.com.

Welkom bij de Zeven van de Tijd.

Elke dag om 7 uur. Onze blik op de zaken in 7 punten.

Dit is Bert Rijmen.

Goeiemorgen. De schulden van de deelstaat te exploderen,

en ja, ook die van Vlaanderen. Onze expert legt uit hoe dat komt.

Het aanvullend pensioen, de zo genoemde tweede peiler,

is ontoreikend voor een comfortabel leven, breikt uit onderzoek.

En alcoholmisbruik is niet alleen een probleem van mensen met een stressvolle job.

Het zit in alle lagen van de bevolking,

hoewel de verleiding in sommige sectoren groter blijkt.

Het is vrijdag 21 april. Welkom.

De Zeven van de Tijd.

De deelstaten zien hun schulden pijlsnel toenemen.

Blijkt uit cijfers van de nationale bank.

Dat we in zaken schulden bij de slechtste leerlingen van de Europese klas behoren, is dus niet alleen te wijten aan de federale overheid.

Brussel geweest bijvoorbeeld heeft zijn schuld tussen 2018 en 2022

met meer dan 120 procent zien toenemen tot boven de 10 miljard.

Ook Vlaanderen zag de schuldenberg met meer dan 70 procent stijgen tot 32 miljard.

In Wallonië is dat 34 miljard.

Collega Wouter Verven. Goeiemorgen.

Goeiemorgen.

Je bent dus in die cijfers van de nationale bank gedoken. Wouter, wat?

Ja, heeft die schulden zo veel, zo snel toenemen?

De grote begrotingstekorten.

Als we kijken naar de cijfers van de jongsten in 3 jaar,

dan waren de gemeenschappen en gewest in het zalen

goed voor ongeveer een kwart van het begrotingstekort van alle overheden in het zalen.

En voor de pandemie was dat een stuk minder.

De gemeenschappen en gewest in hun ondernemingen ondersteund.

De Woonzorgcentra moeten ondersteunen tijdens de pandemie.

Wallonië is ook nog geconfronteerd met een groot overstroming in 2021.

Maar ook na de pandemie zien we in 2022, als de pandemie grote deus voorbij was,

dat de begrotingstekorten in de Vlaanderen Wallonië en Brussel toch aanzienlijk bleven.

Daar waren wel degelijk redenen voor, maar toch de federale schuld is de afgelopen vier jaar toch veel minderveld toegenomen, met 22% naar een weliswaar veel groter bedrag.

Natuurlijk 474 miljard.

Wil dat nu zeggen dat ook de vooruitzichten voor het federale niveau beter zijn?

Nee, helemaal niet.

Want de kosten van de vergrijzing, dus de extra uitgaven voor pensioen en gezondheidszorg,

[Transcript] De 7 / 21/04 | Schulden deelstaten exploderen | Aanvullend pensioen ontoereikend voor comfortabel leven | Alcoholmisbruik zit overal, sommige sectoren kwetsbaarder

die vallen vooral ten lasten van de federale overheid.

En daardoor wordt het federale planbureau, dat de begrotingstekorten bij ongewijzigd beleid van de federale overheid gaan toenemen in de komende jaren.

En bij de gemeenschappen en gewesten, als geheel dan zal het tekort werkt voor minder.

Vooraf dan in Vlaanderen, dat eigenlijk afstevend op een begrotingsevenwicht.

Vlaanderen gaat naar zo'n evenwicht.

Wouter, zal de gezondbaking van de overheid financiën vooral dan bij de andere deelstaat ook bij de federale overheid moeten gebeuren?

Inderdaad, de Nationale Bank heeft onlangs een oefening gedaan over de houdbaarheid van de schuld van de verschillende overheden in België.

En de algemene boodschap was dat alle entiteiten, alle oogreden met uitsondering van de Vlaamse gemeenschap in de komende jaren

nog aanzienlijke inspanningen moeten leveren,

maar dus in Vlaanderen zijn eigenlijk geen bijkommende inspanningen gehoord.

De vraag is natuurlijk wie in een verkiezingsjaar die inspanning zal willen leveren.

Bedankt, Wouter Vervennen.

Graag gedaan.

Liesje uit de Wetstraat dan op een veldeer Bart Tommelein zet volgend jaar een punt achter zijn Nationale carrière.

Via een kartellijst gaat hij in Oostende voor een nieuw mandaat als burgemeester.

Tommelein zit al 20 jaar in het parlement en kondigt zijn afscheid aan in de krant van West-Vlaanderen.

Hij zal bij de verkiezingen van juni volgend jaar de open VLD-lijst voor het Vlaasparament in zijn provincie niet meer trekken.

Tommelein zegt dat hij zelf de bestissing nam, maar het nieuws hing al een tijdje in de lucht. Voorzitter Egbert Lachaart van Open VLD wil in elke provincie vernieuwing.

In West-Vlaander wordt daarvoor gekeken naar de ondervoorzitter Jasper Pille uit Brugge.

Die zal de Vlaamse Open VLD-lijst trekken, minister van Justitie Vijnse van Kikkenborne, de federale.

Met de 60-jarige Tommelein verliezen de liberale wel een verdette die ook veel stemmen trok.

Door nu te passen voor een nieuw Nationaal mandaat,

wil Tommelein de Oostende duidelijk maken dat hij volop gaat voor een nieuwe termijn als burgemeester.

De rie.

Het is voor veel mensen nog ver af, maar af en toe denkt iedereen toch al wel eens na over zijn inkomen na het pensioen.

Hoeveel zal ik dan maandelijks krijgen en doe ik wel genoeg om mijn levensstandaard dan op niveau te houden?

AG Insurance heeft daar nu onderzoek naar gedaan.

En wat blijkt?

Het aanvullend pensioen, de zo genoemde tweede peiler, is ontoereikend voor een comfortabel leven.

Voor de goede orde, de eerste peiler is het wettelijk pensioen,

[Transcript] De 7 / 21/04 | Schulden deelstaten exploderen | Aanvullend pensioen ontoereikend voor comfortabel leven | Alcoholmisbruik zit overal, sommige sectoren kwetsbaarder

de tweede is wat je via je werkgever opbouwd via een groepsverzekering is dat vaak, en de derde is via je eigen pensioensparen.

Goeiemorgen, Peter van Maldigen.

Dag Bert.

Collega van de Netto Redactie.

Wat heeft AG Insurance precies onderzocht, Peter?

We hebben naar ondernemingsplannen gekeken waar de bijdragen al vrij hoog liggen.

Bij de meeste mensen die sparen in de groepsverzekering ligt sparen die maandelijks maar 1, 2 procent van hun loon in de groepsverzekering.

Maar ze hebben gekeken naar de ondernemingsplannen, dat zijn plannen die al langer lopen waar de bijdragen ook hoger liggen.

En dus de gemiddelde bijdragen variëren tussen 2,7 procent en 8 procent voor de hoogste loonen, 2,7 procent voor de laagste loonen.

En dus wat zij hebben onderzocht is van die bedragen die op die manier opbouwd, in welke mate gaan die bijdragen aan uw pensioenbedrag, dat u maandelijks zal kunnen consumeren als u op pensioen bent?

En dat bedrag is ja met percentage van onderzocht, de grote orde, dus ja, geen vet.

Wel, dat klopt, want de regering ambiëert daar die 3 procent te gaan.

Dus voor veel werknemers is dat nog niet het geval, maar voor deze groep dus wel.

En zelfs met deze percentages blijkt eruit dat als je het wettelijk pensioen en het aanvullend pensioen combineert,

dat je eigenlijk maar op ongeveer 70 of minder dan 70 procent van uw laatste loon komt.

En dat is natuurlijk, dat betekent, dat je op pensioen leeft, eigenlijk een loonschok ondergaat van meer dan 30 procent,

zelfs bij die hoge bijdragepercentages.

Dat is toch een stevige knouw.

Hoeveel zou je dan maandelijks moeten bijdragen om die schok minder groter te maken als je op pensioen gaat?

Wel, academische onderzoek heeft wijst uit dat je toch naar 7,5 procent zou moeten evolueren.

En die 7,5 procent die zou dan resulteren in een bijdrage van uw aanvullend pensioen van 20 procent van uw laatste loon,

combineert je dat met de 50 procent van het wettelijk pensioen,

dus dat uw wettelijk pensioen ongeveer 50 procent is van uw laatste loon,

dan kom je in totaal aan die 70 procent en dan zou je wel aan dat niveau kunnen komen.

Oké, meer bijdragen dus om de inkomenschok minder hard te maken na je pensioen.

Misschien ook eens een onderherp om het over te hebben met je baas.

Dank je wel, Peter van Maldigen.

Graag gedaan.

Waar kijken we hier bij de tijd naar uit vandaag?

Dat is naar de spiegel die het Nederlandse Flow Traders ons gaat voorhouden.

Flow Traders is namelijk een zogeheten marktmaker,

de middelmijn, zeg maar, tussen koper en verkoper bij een beurstransactie.

[Transcript] De 7 / 21/04 | Schulden deelstaten exploderen | Aanvullend pensioen ontoereikend voor comfortabel leven | Alcoholmisbruik zit overal, sommige sectoren kwetsbaarder

Bij elke transactie strijkt die een kleine commissie op, die vaak wel zwaar maar enkele honderdste van een procent bedraagt.

Maar bij een intensieve handel tikt dat dus snel aan.

Zoals in maar bijvoorbeeld, toen de Amerikaanse Silicon Valley kopje onderging en kredisvis in moeilijkheden kwam,

paniek op de beurs en terwijl bank aandelen tuimelde, ging het aandeel Flow Traders 20% hoger. Met de publicatie van de kwartaalschrijvers vandaag moet duidelijk worden hoeveel dat allemaal heeft opgeleverd.

En er is meer, de holding boven Flow Traders, sinds dit jaar geregistreerd op de fiscaalparadijselijke Bermuda eilanden, verlost van de strengen Europese kapitaalverijsten.

Zo kan het bedrijf naar eigen zeggen zijn kapitaal efficiënter inzetten.

Vraag is nu of dat uit de resultaten ook val blijken.

Het aandeel Tesla is gisteravond fors lager geëindigd, met een verlies van 9,75%.

De elektrische autobouwer blijft zijn prijzen maar verlagen en zet zo de hele autosector onder druk. Ook aandelen als Ford en Volkswagen verloren ruim 3%.

Renault zelfs bijna 8%.

Analisten noemen Tesla's prijsverlagingen een one-hubsdaad.

Questie van de productie volumus op peil te houden.

Was nodig om die dure Tesla fabrieken draaiende te houden.

De afkoelende economie brengt het groeiemodel van het bedrijf namelijk in gevaar.

Maar die prijzen strategie laat zich ook voelen bij andere autobouwers.

Die zien Tesla plot in hun marktsegment opduiken.

Renault bijvoorbeeld zit zo wat tussen Hamer en Aanbeeld.

Verlaagt het zijn prijzen niet, dan verliest het Maart aandeel, doet het dat wel.

Dan gaat het een kosten van de winst.

Renault kreeg er gisteren zoals gezegd stevig van langs op de beurs.

Benieuwd wat het vandaag gaat opleveren.

Het waren openhartige ontboezwingen deze week van de CEO van Club Brugge.

Vindt zijn man naart over zijn alcoholmisbruik.

De man is een workaholic, maar spijtig genoeg ook erg afhankelijk van de fles.

Hoe zit dat met alcoholmisbruik bij mensen met een stressvol professioneel leven?

Er zijn zeker bedrijfsleiders en managers die een probleem hebben.

Maar alcoholverslaving zit eigenlijk in alle lagen van de bevolking.

Dat zeggen verschillende verslavingsexperts bij collega Nico Schovs, redacteur ondernemer hier bij de tijd.

Goedemorgen Nico.

Goedemorgen Bert.

Vindt zijn man naart van Club Brugge is door zijn werkgever aangesproken op zijn alcoholmisbruik.

En hij spijt maar niet de enige.

Nee, nee, men behandelt allerlei soorten mensen van bedrijfsleiders over kleine zelfstandigen tot huisvrouwen.

[Transcript] De 7 / 21/04 | Schulden deelstaten exploderen | Aanvullend pensioen ontoereikend voor comfortabel leven | Alcoholmisbruik zit overal, sommige sectoren kwetsbaarder

Uit de meest recente cijfers blijkt dat 780.000 vlamingen risicovol alcoholgebruik vertonen.

Dus dat betekent meer dan 10 enigheden per week.

Maar dan heb je nog eens een kleinere groep naar schatting.

Zo'n 2 à 3 procent van de volwassenen waarvan er echt sprake is van de verslaving.

Dus dan zie je controleverlies en een buitengrond verlangen en een dwang om te blijven drinken.

Zie je verschillen tussen de sectoren?

Nico, ik bedoel, is de verleiding overal even groot?

Wel, je ziet dat met name in de vrije tijdswereld,

dus waar ook de voetbalcompetitie toe behoort,

dat daar alcohol nog vanzelfsprekender is, vertellen verslavingsexperts mij ook.

Je ziet dat ook in de horeca, in de hospitalitybranche,

waar alcohol natuurlijk aanwezig is.

Als je dat dan combineert met werkstress en lange onregelmatige werktijden,

dan zie je bijvoorbeeld dat er ook veel horecauitbaters en cheffes met alcohol worsten.

Kan je ervan afgeraken, Nico?

Je kan ervan afgeraken, maar niet iedereen geraakt ervan af.

Dus experts zeggen mij dat 1 op de 3 alcoholverslavingen van zijn probleem afgerakt,

1 op de 3 doet het beduidend beter, maar heeft af en toe nog problemen,

en dan heb je nog een groep, nog eens 1 op 3, die blijft vasthangen in een negatieve spiraal

en dat is niet onschuldig, want dat kan je gemiddeld 15 à 20 levensjaren kosten.

Bedankt voor je uitleg, Nico Schoffs.

Gaan gedaan.

Een drank is voor sommige mensen een probleem,

voor andere is het big business voor Heineken en zijn Belgische dochter Alkemaas bevoorrecht.

De brouwerij van Alkemaas wordt steeds meer ingebed in het internationale netwerk van Heineken, sfeer het nummer 2 na AB in Bef.

De Nederlanders hebben ze op als 4 miljoen euro geïnvesteerd in een nieuwe verpakkingsmachine voor Alkemaas.

Later dit jaar pompen ze nog eens 4 miljoen in een machine

om aan het einde van het brouwproces extra hop toe te voegen.

Allemaal nodig omdat Alkemaas zogeheten IPAs gaat brouwen.

De Amerikaanse Lagunitas-IPA, het Nederlandse Brands-IPA en het Franse Gallia

om te verkopen in België, Duitsland, Nederland en Frankrijk.

De internationalisering doet de brouwerij in Alkegroei 3 jaar geleden.

Bedroegdejaarproductie daar 1,46 miljoen hectoliter, nu zowat 2 miljoen.

Daarbij ook de Belgische Pils-Kristal.

Tegenwoordig wordt die in de horeca meer verkocht dan dat andere merk van de brouwerij Maas.

Waarmee zit de laatste dezeven van deze week weer op,

maar er is ook zaterdag nog een dubbeldikke weekendkrant van de tijd

met heel wat lekkers, chef-weekend Sophie van Lommel, die weet meer.

Wij gaan op bezoek in de laatste nieuwste kerncentrale van Europa.

Die staat namelijk in de Vindland, waarna 40 jaar een nieuwe kernreactor draait.

[Transcript] De 7 / 21/04 | Schulden deelstaten exploderen | Aanvullend pensioen ontoereikend voor comfortabel leven | Alcoholmisbruik zit overal, sommige sectoren kwetsbaarder

Juist op het moment dat Engie en de regering nog altijd aan tafel zitten om te spreken over de toekomst van onze oude kerncentrales.
We kijken ook naar de Vlaamse versie van Succession, de hit-serie over opvolgingsquesties in familiebedrijven met iets meer West-Vlaamse vastgoedbaronnen dan Super Yacht.
En we gaan op zoek naar de part-time CEO, namelijk de deeltijdswerkende topmanager die zo'n goede voorbeeld geeft en probeert om de ongelijkheid tussen mannen en vrouwen in zijn bedrijf zo weg te werken.
Meer dan voldoende redenen al ommorgen de tijd te lezen.
En dan is er ook nog Sabato met dit weekend The Hundred Travel. Zijn de 150 paginas reisinspiratie die vooral Goesting moeten geven om onmiddellijk te vertrekken.
Deze keer de 10 bestemmingen van 2023, telkens in 10 tips voorgesteld door een local die ook zijn insider tips geeft.
Rep u naar de krantwekelmorgen, zou ik zeggen, of lezen via tijd.be.
Maandag zijn wij er dan weer, dan blikken we zo steeds met een gast vooruit naar de week die komt.
Deze keer is dat tech-ondernemer en auteur Peter Hinson voor straks alvast een fijn weekend en tot maandag.
Met meer dan 100.000 zijn ze.
De Belgedial kozen voor puur elektrische rijden.
Puur omdat het beter is voor het klimaat.
Puur omdat het zuiverrij plezier is.
Test de Polestar 2 en beleef hoe puur elektrische rijden voelt voor jou.
Maak makkelijk een afspraak op Polestar.com.